

EXTERN KVALITETSGRANSKNING av specialiseringstjänstgöring

Närhälsan Fristad vårdcentral

Klinik

Allmänmedicin

Specialitet

2018-11-16

Datum

Fristad

Ort

Anna Nilsson och Annette G. Friström

Inspektörer

Styrkor

- Multinationell, prestigelös enhet med god tradition av utbildning.
- Närhet till utbildningsenheten Kliniskt träningscentrum.
- Stabil bemanning av både läkare och övriga personalkategorier.
- Intresserade handledare.
- Engagerad och erfaren studierektor med god övergripande utbildningsstruktur.
- Utbildningsintresserad och engagerad verksamhetschef.
- Geografisk lokalisering utanför större stad vilket underlättar för bred allmänmedicinsk utbildning.

Svagheter

- Vi finner inga strukturella svagheter ur ST-utbildningssynpunkt på denna vårdcentral.

Förbättringspotential

- Skapa utbildningsprogram som är relaterade till socialstyrelsens målbeskrivning för samtliga ST-läkare, följ upp dessa regelbundet och revidera vid behov.
- Skapa struktur för träning av ledarskap under handledning och med återkoppling. Låt exempelvis ST-läkarna hålla i schema för läkarmöte, hålla i APT, utbildning av sjuksköterskor samt ge återkoppling.
- Skapa struktur för träning av undervisning och handledning under handledning och med återkoppling.
- Ge extra tid till handledarna i tidboken för övergripande reflektion och planering av kompetensbedömning av ST-läkarna.
- Skapa struktur för interna läkarmöten för diskussion av patientfall och medicinska nyheter.

STRUKTUR

A Verksamheten

Vårdcentral med ca 10 400 listade patienter i mindre ort en dryg mil utanför Borås. Varierat patientunderlag och ansvar för BVC och särskilt boende ingår i verksamheten. God kompetens bland övriga personalkategorier. Man har ett utökat uppdrag att utbilda och introducera specialister med sin grundutbildning i annat land än Sverige. I angränsande lokaler finns Kliniskt träningscentrum.

Föreskrift

Verksamheten har de förutsättningar som behövs för att genomföra specialiseringstjänstgöring av hög och jämn kvalitet.

Vilket, enligt SPUR-modellen, innebär att:

- Skriftliga riktlinjer från vårdgivaren om hur specialiseringstjänstgöringen ska genomföras finns.
- Skriftliga riktlinjer från vårdgivaren om hur specialiseringstjänstgöringen ska utvärderas finns.
- Tjänstgöringen är tillräckligt allsidig.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter följs.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter. Åtgärder krävs.

B Medarbetarstab och interna kompetenser

Vårdenheten har i dagsläget 5 specialister i allmänmedicin, 5 ST-läkare och en ST-läkare på Plusprogrammet samt 1 AT- läkare. Inga vikarier. Läkarbemanning tillgodoser väl behov av handledning och instruktion i vardagen. Vårdenheten har även tillgång till disputerad psykolog.

Föreskrift

- Samtliga huvudansvariga ST-handledare har specialistkompetens i avsedd specialitet.
- Samtliga huvudansvariga ST-handledare har genomgått handledarutbildning.
- Tillgång till specialistkompetent studierektor med handledarutbildning finns.
- Tillräckligt många läkare med relevant specialitet och kompetens finns för att alla ST ska få adekvat handledning.
- Tillräckligt många läkare och andra medarbetare med relevant kompetens finns för att instruktioner ska kunna ges.

Allmänna råd

- Studierektorn har relevant specialistkompetens.

Kvalitetsindikator

- Generella skriftliga instruktioner för ST-handledning finns.
- Regelbundna handledarträffar för ST-handledarna finns.
- Skriftlig uppdragsbeskrivning för SR finns.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs. Övriga kvalitetsindikatorer är uppfyllda men enstaka undantag kan förekomma.
- B. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.
- C. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer. Åtgärder rekommenderas.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Åtgärder krävs.

C Lokaler och utrustning

Adekvat utrustning inklusive ögonmikroskop. Renovering pågår av lokalerna med viss trångboddhet under denna renovering. Kliniskt träningscentrum i angränsande lokaler. Stöd från aktiv FoU enhet.

Föreskrift

Verksamheten har de förutsättningar som behövs för att genomföra specialiseringstjänstgöring av hög och jämn kvalitet.

Vilket, enligt SPUR-modellen, innebär att:

Adekvat utrustning för diagnostik, utredning och behandling finns.

Kvalitetsindikator

ST-läkarna har tillgång till funktionell arbetsplats.

Tillgång till IT-baserade kliniska beslutsstöd, sökbar vetenskaplig databas, stöd från bibliotek eller FoU-enhet finns.

Gradering

A. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Övriga kvalitetsindikatorer är uppfyllda men enstaka undantag kan förekomma.

B. Socialstyrelsens föreskrifter följs.

D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter. Åtgärder krävs.

PROCESS

D Tjänstgöringens uppläggning

Alla ST-läkare har inte en individuell utbildningsplan som utgår från målbeskrivningens delmål, vilket är en föreskrift från Socialstyrelsen. Studierektorn utgör en stabil stödfunktion till verksamhetschefen och för ST-läkarnas kompetensbedömning. Det finns inga leg läk- vikarier på enheten.

Under granskningen påvisades brister vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Verksamheten har efter granskningen inkommit med handlingsplan, se bilaga. Graderingen är ändrad till C.

Föreskrift

Verksamheten har de förutsättningar som behövs för att genomföra specialiseringstjänstgöring av hög och jämn kvalitet.

Vilket, enligt SPUR-modellen, innebär att:

- Det finns skriftliga riktlinjer för hur målbeskrivningen ska uttolkas samt styrande dokument för tjänstgöringens upplägg.
- Jourtjänstgöring/beredskap uppfyller kraven i målbeskrivningen.

Föreskrift

- Alla ST-läkare har individuellt utbildningsprogram som utgår från kraven i målbeskrivningen.
- Det individuella utbildningsprogrammet följs regelbundet upp och revideras vid behov i samråd med SR, HL och ST-läkaren.

Allmänna råd

- SR bör utgöra en organisatorisk stödfunktion till verksamhetschef, handledare och ST-läkare.
- SR bör medverka till utarbetning av ST-läkarnas introduktionsprogram.
- SR bör ta del av verksamhetschefens och handledarens bedömning av ST-läkaren.

Kvalitetsindikator

- Alla ST-läkare får introduktion till tjänstgöringen.
- Tillgång till individuella utbildningsprogram och handledning för de leg läkare utan specialistkompetens som arbetar vid enheten med siktet inställt på ST finns.
- Alla ST-läkare har lika rättigheter, skyldigheter och möjligheter att uppnå målen i målbeskrivningen oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnicitet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs. Övriga kvalitetsindikatorer är uppfyllda men enstaka undantag kan förekomma.
- B. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.
- C. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer. Åtgärder rekommenderas.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Åtgärder krävs.

E Handledning och uppföljning

Samtliga ST-läkare har inte en individuell utbildningsplan som är relaterad till målbeskrivningen och handledningen kan inte baseras på denna plan, vilket är en föreskrift från Socialstyrelsen. I övrigt finns goda möjligheter till god handledning.

Under granskningen påvisades brister vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Verksamheten har efter granskningen inkommit med handlingsplan, se bilaga. Graderingen är ändrad till C.

Föreskrift

- Handledningen utgår från det individuella utbildningsprogrammet.
- Det finns en utsedd huvudansvarig handledare för varje ST.
- ST-läkaren har tillgång till handledare under varje utbildningsperiod.
- Fortlöpande bedömning av ST-läkarens kompetensutveckling utifrån målbeskrivningen och utbildningsprogrammet görs under hela ST.
- Kontinuerlig bedömning utförs av verksamhetschef (motsvarande) och huvudsaklig handledare.
- Verksamhetschef (motsvarande) ansvarar för att den kontinuerliga bedömningen dokumenteras.

Allmänna råd

- ST-läkaren bör, utöver handledning, få fortlöpande instruktioner.
- Handledningen är inplanerad i ordinarie tjänstgöringsschema.
- Den huvudansvariga handledaren tjänstgör där ST-läkaren huvudsakligen genomför sin specialiseringstjänstgöring.
- Handledarutbildningen bör omfatta handledning, pedagogik, metoder för bedömning, kommunikation och etik.
- Den fortlöpande bedömningen görs med på förhand kända och överenskomna metoder.
- Påvisade brister i ST-läkarens kompetens leder till en åtgärdsplan.
- Verksamhetschefen eller motsvarande håller regelbundna utvecklingssamtal med ST-läkarna.

Kvalitetsindikator

- ST-läkarnas sidutbildning följs upp.
- Varje enhet har en plan för hur ST-läkare som riskerar hamna i svårighet för att uppnå enskilda delmål, sin professionella utveckling generellt eller av personliga skäl, ska kunna hjälpas.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs. Övriga kvalitetsindikatorer är uppfyllda men enstaka undantag kan förekomma.
- B. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.
- C. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer. Åtgärder rekommenderas.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Åtgärder krävs.

F Teoretisk utbildning

Teoretiska utbildningsmoment i enlighet med målbeskrivningen är inplanerad i tjänstgöringen och tid finns avsatt för fortbildning och självstudier.

Föreskrift

Verksamheten har de förutsättningar som behövs för att genomföra specialiseringstjänstgöring av hög och jämn kvalitet.

Vilket, enligt SPUR-modellen, innebär att:

- Teoretiska utbildningsmoment och kurser planeras in i enlighet med målbeskrivningen.
- ST-läkarna genomgår den teoretiska utbildning som definieras i det individuella utbildningsprogrammet.

Föreskrift

- SR samordnar ST-läkarnas interna och externa utbildning.

Allmänna råd

- Intern utbildning planeras in i det individuella utbildningsprogrammet.
- Extern utbildning planeras in i det individuella utbildningsprogrammet.
- Tid för regelbundna självstudier planeras in i det individuella utbildningsprogrammet.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.
- C. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer. Åtgärder rekommenderas.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Åtgärder krävs.

G Medicinsk vetenskap och kvalitetsarbete

Utbildning i vetenskapligt förhållningssätt finns tillgänglig och goda förutsättningar för genomförande av vetenskapligt arbete samt kvalitetsarbete finns. Bedömning och återkoppling på dessa arbeten sker. Det finns tillgång till doktorandprogram om ST-läkaren så önskar. ST-läkarnas projektarbeten presenteras på regelbundna FoU-café.

Föreskrift

- Utbildning erbjuds för att uppnå ett medicinskt vetenskapligt syn- och förhållningssätt.
- Goda förutsättningar finns för genomförande av ett skriftligt individuellt arbete enligt vetenskapliga principer.
- ST-läkarnas kompetens i medicinsk vetenskap bedöms fortlöpande och återkoppling sker.
- ST-läkarna ges möjlighet att utveckla kunskap om och kompetens i kvalitets- och patientsäkerhetsarbete.
- Goda förutsättningar finns för att genomföra, dokumentera och redovisa ett kvalitetsarbete.
- ST-läkarens kompetens i kvalitetsutveckling bedöms fortlöpande och återkoppling sker.

Kvalitetsindikator

- ST-läkares genomförda individuella arbeten publiceras eller presenteras vid vetenskapliga möten.
- Tillgång till ett välfungerande doktorandprogram finns.
- Enheten har regelbundna möten där medarbetare diskuterar och kritiskt granskar vetenskaplig litteratur.
- Minst ett, på enheten utfört, självständigt forskningsprojekt har publicerats i vetenskaplig tidskrift eller presenterats vid vetenskapligt möte de senaste två åren.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Övriga kvalitetsindikatorer är uppfyllda, men enstaka undantag kan förekomma.
- B. Socialstyrelsens föreskrifter följs.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter. Åtgärder krävs.

H Ledarskapskompetens och kommunikativ kompetens

God struktur för att träna och få återkoppling på kommunikativ kompetens finns. Möjlighet att träna ledarskapskompetens finns, men struktur för återkoppling på detta, vilket är en föreskrift, behöver skapas. ST-läkarna handleder GU-studenter under handledning och får återkoppling från universitetet.

Under granskningen påvisades brister vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Verksamheten har efter granskningen inkommit med handlingsplan, se bilaga. Graderingen är ändrad till C.

Föreskrift

- ST-läkaren ges förutsättningar att utveckla ledarskapskompetens i enlighet med målbeskrivningen.
- ST-läkaren ges kontinuerlig handledning i ledarskapskompetens.
- ST-läkarens kompetens i ledarskap bedöms fortlöpande och med återkoppling.
- ST-läkaren ges förutsättningar att utveckla den kommunikativa kompetensen såväl muntligt som skriftligt i enlighet med målbeskrivningen.
- ST-läkaren ges kontinuerlig handledning i kommunikativ kompetens.
- ST-läkarens kommunikativa kompetens bedöms och återkoppling sker.

Allmänna råd

- ST-läkaren bereds möjlighet att undervisa under handledning.
- ST-läkaren bereds möjlighet att själv handleda under handledning.
- ST-läkaren bereds möjlighet att delta i inom- eller mellanprofessionell reflektion i grupp.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.
- C. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer. Åtgärder rekommenderas.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Åtgärder krävs.

Datum; 2019-02-25
SPUR handlingsplan:

Vårdcentral: Närhälsan Fristad
Verksamhetschef: Ulrika Claeson
Studierektor: Eva de Fine Licht

Område att jobba med	Förbättringsåtgärd	Ansvarig	Klart när	Följas upp
D. Tjänstgöringens upplägg: Föreskrift <ul style="list-style-type: none"> Alla ST-läkare har individuellt utbildningsprogram som utgår från kraven i målbeskrivningen. Det individuella utbildningsprogrammet följs regelbundet upp och revideras vid behov i samråd med SR, HL och ST-läkaren. 	<ul style="list-style-type: none"> Varje ST fyller i sin utbildningsplan, se riktlinje "Individuell utbildningsplan för ST i allmänmedicin" och "Utbildningsplanering mål a1" (Bifogas) Regelbunden uppföljning av utbildningsprogram och revidering vid behov <ol style="list-style-type: none"> Utökad tid avsatt i schema för handledare och ST Extra tid avsatt i schema för handledare och ST efter varje sidoplacering 	VC, HL, ST + SR	Är redan klart eller påbörjat för samtliga ST	Specialistkollegium, årsavstämningar med SR
E.Handledning och uppföljning Föreskrift: <ul style="list-style-type: none"> Handledningen utgår från det individuella utbildningsprogrammet. Fortlöpande bedömning av ST-läkarens kompetensutveckling utifrån målbeskrivningen och utbildningsprogrammet görs under hela ST. Verksamhetschef (motsvarande) ansvarar för att den kontinuerliga bedömningen dokumenteras. 	<ul style="list-style-type: none"> Efter initial bedömning "Först-i ST" (se bilaga) påbörjas genomgång av individuella utbildningsplanen vilken dokumenteras i ST Forum. Särskild hänsyn tas till mål a1 där speciella mallar utformats Målsättning för våra utlandsutbildade – att under PLUS-året utföra Först-i-ST och påbörja Utbildningsplanen Fortlöpande bedömning av kompetensutveckling utifrån målbeskrivningen och utbildningsplanen i ST Forum samt enligt riktlinje "Utbildningsplanering mål a1" <ol style="list-style-type: none"> Utökad tid avsatt i schema för handledare och ST Extra tid avsatt i schema för handledare och ST efter varje sidoplacering Alla nya handledare skall vara utbildade i kompetensvärderingsmetoder – de "gamla" har denna utbildning VC är redan nu inloggad i ST Forum och kan följa kompetensutvecklingen 	VC, HL, ST + SR	Är redan klart eller påbörjat	Specialistkollegium, årsavstämningar med SR
G. Medicinsk vetenskap och kvalitetsarbete: Kvalitetsindikator:	I samband med läkarmöten kommer man att regelmässigt, schemalagt rapportera från	ST, HL, VC	Redan påbörjat	Specialistkollegium, årliga

<ul style="list-style-type: none"> Enheten har regelbundna möten där medarbetare diskuterar och kritiskt granskar vetenskaplig litteratur. <p>(Denna punkt var helt godkänd men åtgärder har ändå genomförts i hela området)</p>	<p>sidoutbildningar, kurser och läsa artiklar tillsammans. Feedbackmallar har tillskapats för undervisning vilka kommer att användas i detta samband och dokumenteras i ST Forum ST läkarna deltar även i de FoU-caféer som sker terminsvis på FoU</p>			<p>avstämningar med SR</p>
<p>H. Ledarskapskompetens/kommunikativ kompetens</p> <p>Författning:</p> <ul style="list-style-type: none"> ST-läkaren ges kontinuerlig handledning i ledarskapskompetens. ST-läkarens kompetens i ledarskap bedöms fortlöpande och med återkoppling. <p>Allmänna råd:</p> <ul style="list-style-type: none"> ST-läkaren bereds möjlighet att undervisa under handledning. 	<p>Chefer och handledare har tillsammans med SR gjort en detaljerad praktisk instruktion vad gäller innehållet i målet a1 (se bilaga) Denna skall genomgå av ST, HL och VC och ST-läkaren formulerar personliga mål. En mall för planering har tillskapats (se bilaga) och feed-backmallar för undervisning och handledning har tillskapats (se bilaga). Verksamhetschef, ST och HL fyller tillsammans under första årets ST i planen vilken undertecknas av samtliga och dokumenteras i ST Forum under "utbildningsplan"</p> <p>Handledningen sker veckovis även rörande detta område kopplat till de mål man formulerat.</p> <p>Fortlöpande bedömning och återkoppling av ST läkarens kompetens i ledarskap och undervisning enligt manual "Vad innefattar ledarskap i ST läkarens vardag".</p> <p>I samband med ledarskapskursen ingår analys av det personliga ledarskapet, liksom "svansning av chef".</p> <p>Undervisning:</p> <ul style="list-style-type: none"> I samband med läkarmöten kommer man att regelmässigt, schemalagt rapportera från sidoutbildningar, kurser och läsa artiklar tillsammans. Feedbackmallar har tillskapats för undervisning vilka kommer att användas i detta samband och dokumenteras i ST Forum Möjlighet till undervisning finns på varje APT 1 g/mån, anmäls i förväg. Feedback mall används för återkoppling. 	<p>VC, ST, HL</p>	<p>Redan påbörjat</p>	<p>Följs upp av SR under våren – synligt i ST Forum</p>